ՄԷՇՄՈՒԱՑՔ

ՀԱՅԱՏԻՍ

ԵԷՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ

Պէր նուէրօսու 30 փր. — Պէր հաֆթա վէչտիքաէն սօնրա 2 ղրշ։ — Իքի հաֆթատան սօնրա 3. — Իւչ հաֆթատան պէր այա գատար 10. — Իւչ այատան սօնրա 20 ղրշ. տրր։
Սէնէլիկի բէշին 200. — Ալթը այլըղը 110. — Իւչ այլըղը 60. — Թաշրալար իչին բօսթա իւճրէթի 43. — Նէհիր բօսթասը իչին 87 ղրշ. տրր։
Ղազէթայա միւթէալիք խուսուսաթ իչին 8. ԹՕԼԱՑԵԱՆԱ միւրաճաաթ օլունուր։

28 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ — № 2358 — ԲԷՆՋԵՇԵՆԹԻՀ 7 ԱՊՐԻԼ 1883
ԱԼԱՖ. 19 ԱՊՐԻԼ 1883 — ԱԼԱԹՈՒՐ. ՀԵՄԱԶԻԼԻ, ԱԽԸՐ ՀԱՄԱՐ
ԻՏԱԼԻԱՆԷՍԻ, ԱՍԻԹԱՆԷ,
Պէ յողլու Շէհրի սօգաղը № 5

Իլանաթըն պիր սաթրը պիր տէֆալրգ իչին 3. — Իքիչէր տէֆա իչին 2. — Իւչ էր տէֆա իչին 1. — Իլք սահիֆէյէ գօնուլանըն պէհէր սաթրը 10 ղրշ.
Տահա զիյատէ վէ ուզուն իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։
Բօսթա իւճրէթի վէրիլմէմիշ մէթիւպլէր դապուլ օլունմամըշ։
Յերճ օլունմայան էվրաղ իատէ իսրլմէղ։
Ումուրու նաֆթայա այիտ պէնալէր մէճմանէն տերճ օլունուր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 7 ԱՊՐԻԼ

ԻՃՄԱԼԸ ՄԻՆՆԷՏԷՐԻՃԱԹ

Տախիլիյէ։ — Կաթողիկոսլուգ վէ Պոլոժէնիա։ — Խարիճիեէ։ Իթալիա, Ավսթրիա վէ Ալմանիա իթթիֆագը։ — Միւթէնէվիկ։ — Պէյթ իլ մալ Նիզամնամէսի։ — Թէլէկրաֆիեէ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Շու էնատէ հէյլեթի սիֆէրա՝ Պուլկարիսթան վէրկիսինին թայլինի վէ Պալգան նիմ ճէղիրէսինէ պուլունան հիւքիմէթլէր իյէ Եունանիսթանա, Պէրլին ահտանամէսի մուճիպինճէ ալտրգալարը արադի նիսպէթինէ սիւեունը ումումիեէյի Օսմանիյէէն թէրէթիւպ իտէն միդտարլարըն թախսիսի մէսելէլէրիյլէ իշթիղալ իթմէքտէ օլուպ, սալը կիւնիւ վիրուտ իտէն Ա. Ժանս Հավասըն պիր թէլլի կրաֆնամէսինէ, պու մատէեէ տայիր ինկիլթէրրա մէճլիսի մէպուսանընտա լորա Լամոնտ Ֆիցմորիս թարաֆընտան իրատ օլունան սէօզլէր իշար գելընմիշ տրր։ Պու խուսուստա սիֆէրանըն նէ էֆքարտա պուլունտուգլարը մալիմ օլմատըղը կիպի, տահա պիր միւտէթ մալիմ օլմաեաճաղը միւհթէմէլ տիր, լաքին մէմնունիյէթլէ ալընան խապէրէ կէօրէ, էֆքեար վէ հիսսիեաթը ումումիեէ՝ տէվլէթի Ալիեէնին ինքեարը զայրը գապլը օլան մէնաֆի վէ հուգուգունա միւսայիա պուլունտուղու խուսուսընտա խարիճիեէ նաղբրը բաշա հաղրէթլէրինէ թէմինաթը շախսիեէ վերիլմիշ տիր։ Պապը Ալինին՝ իշպու մէսելէյի մուհիմ մէնին սուվէրի միւխթէլիֆէսինէ էհէմմիեէթի մախսուսէ իլէ սիւլուք իտէճէկի տէրքեար օլուպ, մէսելէյի մէղքիւրէնին պիր ան էվվել հալը ու թէսվիեէ իտիլմէսինին արզու իտիլմէսի տախի, մէնաֆիի ումումիեէ իգթիզասընտան տրր։ Իշպու հարէքէթ վէ մուամէլէ, մուաղդամ տէվլէթլէրին՝ ումուրը տախիլիեէյի տէվլէթի Օսմանիլեէ ալեագայի հագդըյէլէրի պուլունտուղունա պիր տէլիլի ալէնի օլտուղու ճիհէթլէ, տէվլէթի միւշարիլէյհանըն պունտան պիլ իսթիֆատէ, ումումէն Եվրօքանըն՝ ճանիպը տէվլէթի Ալիեէտէն իթթիխաղընը արզուլէմէ քտէ օլտուղու բօլթիգաեը տախիլիեէ խաթթընա դիեատէ մէյեալ օլաճաղը պիր իշթիպահ տրր։

Ճէպէլի Լիպանան մէսէլէսի պու կիւնքի բէնչէնպիհ կիւնիւնէ թատալգ օլունմուշ օլուպ, պու կիւն սիւքէրանըն թէքքար իճթիմահ թագտիրինտէ, Պապը Ալինին տիկէր պիր նամզէտ թագտիմ իտէճէկի մաղնուն տրր։ Պու իճթիմահն՝ էվվէլքինէ բէք եազը օլմասը շունուն իչին տիր քի, Ֆրանսա սէֆիրի մարքի տը Նօայլ՝ խարիճիեէ նաղբրը Արիֆի բաշա հաղրէթլէրինէ, Բիսմէմբաշա հաղրէթլէրինին մէմուրիեէթի ըսամիեէսի պիր հաֆթաեա դատար խիթամ պուլաճաղը, վէ մէսելէնին՝ թարիխի մէղքիւրտէն էվվել թէսվիեէբէգիր օլմասը արզու օլունտուղու ճիհէթլէ, իշպու մէսելէնին միւսթաճէլ օլտուղունու պէեան էյլէմիշ օլուպ, վէ սիւֆէրա՝ մարքի միւշարիլէյհ իլէ հէմէֆքեար օլտուգլարընտան, պու կիւնքի բէնչէհպիհ կիւնիւ ադտը իճթիմահ գարար վերիլմիշ տիր։ Զըգան բազար իրթէսի կիւնքի իճթիմանըն տաղրլաճաղը էսնատէ, հալը հազըր չու մէրքէզտէ պուլունմուշ տրը։ Շէօյլէքի, Ֆրանսա սէֆիրի պիլա իհթիեաթ Բրէնք Պիպ Տօտա բաշալը գապուլ իտիպ, Ալմանիա, Ավսթրիա վէ Իթալիա սէֆիրլէրի՝ տիկէր սիւֆէրանըն մուվաֆֆագաթը թագտիրինտէ, քէնտիլէրի տախի մուվաֆֆազաթա հալը պուլունմուշլար տրը։ Հալպու քի Ռուսիա սէֆիրի, Պիպ Տօտա բաշաեը գապուլ իթմէք իչին հէնուզ լազըմ կէլէն թայիմաթը ախշ իթմիշ օլմայըպ, Ինկիլթէրրա մասլահաթկիւզարը իսէ, մէղքիւր թէվճիհաթա մուխալիֆ էֆքեարտա պուլունմուշ, վէ հիւքիմէթի մէթպուէսինէն թալիմաթը գաթիեէ ախշ իթմէզտէն էվվել պէեանը մուվաֆֆագաթ իտէմեեէճէկինի սէօյլէմիշ տիր։ Ինկիլիզ հիւքիմէթինին պու պապտէքի էֆքեարընը թէպտիլ իթմէմիշ օլտուղու մաղնուն օլուպ, վէ Պիպ Տօտա բաշատա մէվճուտ օլմաեան էվտաֆը հայիզ տիկէր պազը նամզէտլէր էքսիք օլմասընտան, Պապը Ալինին՝ բաշալ միւշարիլէյհի թէրքիբ, տիկէր պիր զաթը նամզէտլիկ թէքլիֆ իտէճէկի մէմուլ տրը։

Պապը Ալի, բաթէնթա վերկիսինին գապուլի հագդընտա պիրճիմիզ տէվլէթլէրտէն էսքի մուվաֆֆագաթ ճէվապը իսթիհսալ իթմիշ օլտուղու ճիհէթլէ, վէրկիի մէղքիւրը մէվզուի իճրաեե վազընը միւշիր օլարագ պիր նօթա կէօնտէրմէք իւզրէ իսէ տէ, պիղճէ, պու թարիգէ հէման սիւլուք իթմէքլիկին վագթթը օլաճաղը միւհթէմէլ տիր, չունքի տէվլէթլէր՝ գանունը մէղքիւրուն նիւսխէյի իպթիտայիյէսինճէ պազը թատիլաթ իճրասը չարթըյլա, օլ պապտէ պէեանը մուվաֆֆագաթ իթմիշ օլտուղլարընտան, Պապը Ալինին՝ պու գանունու նէշր իթմէզտէն էվվէլ թատիլաթը մաթլուպէյի իճրա իթմէսի միւնասիպ օլուր զանն իսթերիզ։

(Իսթեր Էքսբրէս)

—

Պուլկարիսթան բրէնսի ֆէխամէթլու Ալէքսանար հաղրէթլէրինին բիւքիւպլու իչին թախսիս պույրուլուպ, էվվելճէ թէշրիֆաթին իսրահիմ պէյ էֆէնտի վէ եավէրանը շահանէտէն Ահմէտ վէ իսմայիլ պէյլէրլէ պէրաբէր վարնաեա կէօնտէրիլմիշ օլան իզզէտտին վաբօրը հիւմաեունը, միւշարիլէյհ իլէ մաեէթինի համիլէն տիւնքի կիւն սաաթ 2 տէ կէօք-սուեու քէօշկիւ բիշկեահընտա լէնկէրէնտաղը մուվասըլէթ օլմուշ, վէ մապէյնի հիւմաեունտան կէօնտէրիլէն քիւչիւք վաբօր վէ դաեբդլարլա միւշարիլէյհ բրէնս հաղրէթլէրի՝ մաեէթինտէ օլան գէվաթ վէ միրի միւշար վէ միւմիլէյհիմէ պէրաբէր մէղքիւր քէօշկէ ինէրք, օրատա սաատարէթ իւզմա վէ խարիճիեէ նէզարէթի մէրճէմանլարը վէ. քիլ վէ Մ. ի. քայէլ էֆէնտիկը թարաֆընտան գապուլ պույրուլուպ, պիր միւտէթիճ իսթիրահաթտան սօնրա, Ռուսիա սէֆարէթի մէրճէմանը՝ Ռուսիա սէֆարէթ վաբօրույա եալընզճա, վէ տիկէր սէֆարէթ մէրճէմանլարը տա,

ֆրանսա սէֆարէթինտէն թախսիս իտիլէն սէֆարէթ վաբօրույա մէղքիւր քէօշկէ կէլիպ, լազըմ էյի խոշամէտիյի իյֆա իմմիշլէր տիր։

Պատէհու սիխանը հիւմաեունթէրճէմանը վէ ումումթէշրիֆաթ նազըրը Մինիր պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի կէլէրէք, թարաֆը հազրէթի բաթիշահիտէն իլթիֆաթը մախսուսէ թէպլիղ վէ թէպշիր, վէ Օսմանլը նիշանը ալիսինին պիր գրթա մուրասասընը թադիմ պուեուրմուշլար տրը։

Բրէնս մաեէթիյլէ գահվալթը իթթիքտէն սօնրա, տօղրուճա մապէյնի հիւմաեունա ադիմէթ իթմիշ, վէ էվվելա բրէնս հազրէթլէրի սաաթ 8տէ, քէնտիլէրինէ իհսան պույրուլան մուրասասա նիշանը ալիի Օսմանլիյի համիլէն վէ տատրազամ՝ վէ խարիճիեէ նաղբրը բաշալար հազարաթը հազրը օլտուղլարը վէ հուզուրլարը միթատ օլան մապէյնի հիւմաեունն մէմուրլարը տախի քեաֆիֆէթէն պիլիք իունիֆորմալարընը կէյինմիշ պուլունտուղլարը հալտէ, հուզուրը հազրէթի բաթիշահիյէ չըգըպ, իլթիֆաթ վէ թէվէճճիհաթը մախսուսէյի Շահանէեէ մաղհար, վէ պատէհու պիրատէրի բրէնս Պաթէնպէրկի թագտիմ էյլէմիկի կիպի, անը միւթէագըպ մաեէթինտէ օլան զէվաթը տախի պիրեր պիրեր թագտիմ իթմիշ տիր։

Հէր պիրի հիւանի գապուլ վէ նազարը Բաթիշահիեէ նայիլ օլտուգլարը հալտէ, ճիւմէսի մապէյնի հիւմաեունտան թախսիս պույրուլան ադրապարա բաքիպէն Պապը Ալիեէ կէլմիշլէր տիր։

Տէօրթ ամթը պիր արապաեա բաքիպ օլան բրէնսի միւշարիլէյհ իլէ պիրատէրի վէ տիկէր արապարտա պուլունան մաեէթի, պիր թագուր ատաքիրի չահանէ թարաֆընտան բաթիզպալ օլունուպ, պէր միւթատճիմէ վիւբէյայի ֆէխամ պիլիք իունիֆորմալարընը կէյինմիշ օլտուգլարը հալտէ, բրէնպէ կէօրիւմիշ վէ պատէհու բրէնս եինէ բուսումի միւթատէ իլէ ավտէթ իթմիշ օլմասընը միւթէագըպ, սատրազամ՝ տախիլիեէ վէ խարիճիեէ նաղբրարը վէ սէբաբքէր բաշալար հազարաթը, սայիր միւքէյայի ֆէխամ իլէ պէրապէր Սիրքէճի իսկէլէսինտէ պուլունան քիւչիւք վաբօրլարա բաքիպէն, կէօք սուեու քէօշկիւնէ ազիմէթ վէ իեատէի զիեարէթ իթմիշլէր տիր։

Պապը Ալիտէ սատրազամ հազրէթլէրի, բրէնս հազրէթլէրինին պիրատէրլէրլէ վէ ատիեէ նազբրը Ալամբաշա հազրէթլէրի բրէնս իլէ 20 սադրազատան զիեատէ կէօրիւմիշ շէր տիր։

Վիւքէյայի ֆէխամ հազարաթընը հէր պիրի, սատրազամ հազրէթլէրի թարաֆընտան բրէնսէ թադտիմ օլունմուշ տուր։

—Ավսթրիա տէվլէթլինին թէհրան սէֆիրի ճէտիտի օլուպ, Յերաատէթտէ պուլունան պարօն Գօչէք, պու քէրրէ հուզուրը Շահանէեէ չըգըպ, մաղհարը իլթիֆաթ օլմուշ, վէ թէհրանա ադիմէթինտէն էվվել, պիր քէրրէ տահա հուզուրը Շահանէեէ գապուլ օլունաճաղը, թարաֆը հազրէթի բաթիշահիտէն թէպշիր պույրուլուգու իշիտիրմիշ տիր։

Իրան սէֆիրի Մօհսին խան հազրէթլէրի թարաֆընտան տիւն ագշամ պարօն Գօչէք միւքէմմէլ զիեաֆէթ վերիլիպ, իշպու զիեաֆէթտէ սիւֆէրա վէ սէֆարէթ մէմուրլարը վէ տիկէր պազը զէվաթը միւթէպէրէ հազրը պուլունմուշլար տրը։

—Պաեէդիա սանճաղը միւթէսարրըֆլըղը, Բրէվզա միւթէսարրըֆլըղընտան միւնֆասըլ բեազիմ պէյ թէֆվիզ։

Պաթավիա պաշ չէհպէնտէրլիկի, բիւթպէյի սանիյէե սընրքի միւթէմաղլեյլի թէրճէմէ օտասը խիւլէֆաշնտան Ղալիպ պէյ թէվճիհ պույրուրմուշ տրը։

Էրմէնի Գաթօլիկ Կաթողիկոսի

ՊԱՀՏԻԱՐԵԱՆ Թ. ՅԱԿՈԲ ՊԵՏՐՈՍ

ՍՐԲԱԶԱՆԸՆ ՎԷՖԱԹը

Քէմալէթ, ֆազիլէթ, տիյանէթ, տիրայէթ, վէ խուսուսիյլէ հուպպը միլլէթ ու վաթան հիսսիեաթը իլէ մէմրու վէ մէլուֆ, վէլհասրլ քեաֆիֆէյի էվսաֆը մէմտուհ իլէ մութթասրֆ, հէր քէս ինանընտա միւթէպէր վէ միհթէրէմ, վէ թէվէճճիհ ամմէյի պի հագդընտա ճէլբէ մուվաֆֆագ վէ կէչէն տսրբրատան պէրու ճէպէլի Լիպանանտա Կիլիկիա կաթողիկոսլուգու նամ ու իունվանը իյէ մուգիմ կաթողիկոսլար սիլսիլէսինտէ պիրինճի Աբրահամ Պետրոսըն խալէֆէլերինտէն իշպու բայթախթը սալթանաթը սէնկյէեէ նագլը մէքեան խէնէլէր արասընտա հէմ իլք վէ հէմ ատն օլմագ իզպալ ու խուզարի իլէ մալիմ, վէ քիլիսէմիզին ուսուլ ու տատիմէսինէ թէվֆիգան իթթիֆաղը արաեը ումումիեէ սաեէսինտէ վէ նիզամ վէ գանուն տայիրէսինտէ միւնթէխապ օլան միւշարիլէյհ հազրէթլէրի՝ 1870 սէնէսի փեբրվարընըն 13իւնճի կիւնիւնտէ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ բէմէն կաթողիկոսլուգ մագամընա գուուտ իլէ, միւթէագըպէն Քիւրէղեան Յովսէփ, Թէոդոսեան Եղիշէ, Ամպերպոյ Մովսէս վէ Դաւիթեան Սեբուվէ, վէ մուախարէն Քիւրէղեան Յովհան նաման բահիպլերի՝ բիսոպոս նասպ ու թագտիս իյլէտիքտէն սօնրա, նիմմունէյի հագդանիեէթ, վէ հագդաթ, վէ սէրմայէի հաեաթ, վէ թարիղի սէլամէթ օլան Բապպիմիզէ. ֆէնտիմիզ Հազրէթի Իսանըն չակիրալէրի արասընտա պիրիսի՝ միւնքիրը (—. բաղ) վէ պիր տիկէրի՝ զամմազ (—ԷԼ) վէ պազը գարանլարըն քեաֆիֆէսի թարիղի իսթիգամէթի վէ սատագաթտա սէպաթը վէ ֆիրարի օլտուղլարը կիպի, պունտա տախի մուախարէն, եանի 1879 սէնէսի փետրվարընըն 26ընտա մահտա Քիւրէղեանըն լէյլէն վէ նակէհան ֆիրարի իւզէրինէ, հէր նասրլ իսէ, «ԼԷՅԼԷ» իատասընտա քիմնէեէ նէօպէթ վէ սբրա վիրմէք իսթէմէեէն, վէ հիչ պիր եէրտէ սբզմաեան պիր թագրմ Է-ԲԷԼԷ-Ն վէ ֆէտ-էեաեն իզֆալաթ վէ թէշվիգաթը սաեէսինտէ այնի հալ վուգուտա կէլէրէք, միւթէվէֆայը միւշարիլէյհին սինին չէյլուսխէթինտէն իսթիֆատէ դրլընմըշ, վէ շունա պունա խուլուս չագարադ պիր թագրմ բարալար դաբմագ սէվտասիյլէ խաֆիէն իսթիֆանամէլէր թէրթիպ վէ թանզիմ վէ իսթիհսալ օլունմուշ իլքէն, պու քէրրէ ճիւզի պիր քէյֆիյզիլիք իւզէրինէ միւշարիլէյհին 96 եաշընտա օլտուղու հալտէ, տինքի կիւն սաաթ 9 պուչուգ բատտէրլինտէ Զէնկէլ քէօյինտէ իրթիհալը տարը պագա իյլէտիկի մաէլ թէեսսիֆ իչիտիրմիշ իսէ տէ, ճէնազէսինին հանկը կիւն գալդաճաղընա տայիր դաղէթամքզէն թապ ունէչրինէ գատար հէնուզ սահիհ պիր խապէր ալընամամըշ տրը։

Անճագ ճէնազը Հագդ՝ վէ ֆէյեազը մութլագ հազրէթլէրի՝ միւթէվէֆայը միւշարիլէյհէ բահմէթ, վէ սահիհէն պիկիւնահ վէ պիսուչ օլան, վէ թամ լուղէթի մանասընճա ՍԱԼԻՀ պուլունան պու զաթը սբթուտէրճֆամէրն զիքրի ճէմիլինի ճիհանէ յնտէ վէ գլուպը ամմէտէ միւթէպարէք վէ պագի իյլէսին։

Գավիէն մէէմուլ վէ ինթիզար խէրիզ քի, միլլեթի էսասը իւզէրինտէ էյան սապիթ գատմգալան ճէօմատթ՝ քէնտի հագդընտա հիչ պիր դաստ ու խբեանէթի պուլունմաեան պիր ԶԱԹՐՆ սօն բահմէթ տուալարընը էտա վէ իյֆա իթմէք վազիֆէսինի միւսթագիլլէն միւթէվէֆանըն մանէն դաթլինէ սէպէպ օլան վէ սբրի եալանտան օլարագ կաթողիկոս գելընընտա կէնզէն Խաչբէռնոցը պրրադմայրպ, իլլա Հայաթընտա միլլէթ հագդընտա իպրազը համիյեէթ վէ սատագաթ իտէն, վէ գաստէն վէ պիլէ պիլէրէք հիչ պիր ֆէնալրգ իթմէեէն պիր զաթըն վուգուսի վէֆաթընը էտիյէ խայրիեէ իլէ թիզքեար, վէ հիչ օլմադան Ս. Ց. Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ ալէնէն պիր Զայնաոր Պաթարաք վէ Պուչոն իճրաը իլէ միւթէպարէք, վէ միլլէթ ու քիլիսէմիզէ միւթէմատիէն ֆէնալրգ խէնպէրլերին իսլահը նէֆպէրլինի պու վէսիլէ իլէ տախի էլթաֆը Պարիսէն թէմէնին իյլէր։

«Ճիշատակ ԱՐԴԱՐՈՑՆ օրհնութեամբ եղիցի։»

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԷՈԻԳ ՎԷ ՊՕԼՕԺԷՆԻԱ

Մէսէլէսի հաղգընտա միթալաաեր մախսուսէ տիր։

—

Միթէպէր օգուեանլարբմըղ՝ Պօլօժէնիանքն կէրէք էրմէնիճէ վէ կէրէք Թիւրքճէ թէրճէմէսի միթալաաքնտան վէ պէղ իսէ տէրճ վէ թէրճէմէսինտէն պի հաղգքն նէֆրէթ իթտիկիմիդ, վէ նիզամնամէյի մէղքիւր պու կիւնլէրտէ մէվզուի պահ՝ վէ միւղաքէրէ օլսուղու պիր սքրատա, պայգա շէյլէրտէն սարքը նագաբլա, եալընըզ չու նօգթաեր մուհիմմէյի օգուեանլալբմիզքն տիգգաթընա արզ իթմէք խսթէրիզ քի։ Ռուսիա տէվլէթի 80–90 միլիոն նուֆուզու չամիլ վէ միլէլ վէ մէզահիպի միխթէլիֆէտէն միւրէթթէպ ճէսիմ պիր տէվլէթ իքէն, վէ էհալիսինին սաատէթ վէ մամուրիեթ վէ ինթիզամնա տայիր հալէա պիր գաչ պէնտէն իպարէթ պիր գանունի էսասիեէ մայիք օրմաբզը, վէ պու եիւզտէն թաճ ու թախթքնը միւթէմատիէն թէհոտ իտէն նէհլիսթէլէր գարընճա կիպի իչինտէ գայնատրդլարը, վէ իտարէյի հիւքիւմէթ իսէ, հիչ պիր միւսատէ սիւրէթինտէ պիլէ պուլունմադ իթէմէտիկի պիր հալտէ, նէ՝տէն ճաճապա իտարէյի մէղքիւրէ՝ 444 պէնտի չամիլ, վէ տաի բաբաղլարըն վիլատէթ, նիքեահ վէ ճէնադէ կիպի տաի վուգուսթլարտան գաչ բարա ալբպ ալամաեաճագլարը թարիֆէսինին թանզիմինէ վարընճաեա գատար պիր թագըմ թէֆէրրուսթա միւթէղամմին պիր միւքէմմէլ նիզամնամէյի օրթաեա ամթարագ, սուրէթի իճրասընճա պու գատար տիգգաթ վէ իթինա սուրէթի կէօսթէրմէքտէ տիր, նէ՝տիր հագդգաթէն պու զարիպ հալին սէպէպի հիքմէթի, էտնա պիր միւթալաա իլէ չու իքի ճիհէթ խաթրա կէլէպիլիր, եանի, եա օտուրքի, երմէնի էհալիսի՝ Ռուսիա տէվլէթի նաղարընտա պիղգաթ քէնտի միւլքու միլլէթինտէն եիւքսէք պիր մէվկիտե ատա օլունմուշ, վէ չու հալտէ անլէր ուղրունա եարբլմագ իսթէնիրմէեէն պիր նիզամնամէ միւսթագիլէն վէ մինհասրբէն երմէնիլէր իչին եարբլմասը թէնպիպ գըլընմշ տըր, եախօտ երմէնիլէր՝ էն տաի պիր ումուրու վէ մէղհէպլէրինէ միւթաալիգ խուսուսաթը պիլէ թէսվիեէ գայրի միւգթէտիր, վէ պինատէն ալէյհ վասիեէ միւհթաճ պիր հալտէ ֆարզ վէ գրեաս օլունարագ, պու գատար թէֆէրրուսաթա թէհնէզղիւլ օլունմադ պիր տէվլէթ իչին լայըգ վէ բէվա կէօրիւրմիւշ օլուեօր։ Պու իքի սէպէպտէն հա՞նկըսը աճապա գիեատէ մուվաֆբդը ագբլ վէ մասլահաթ տըր։ Էկէրչի, էվվէլքիսի իսէ, ֆէվգէյատէ պիր իլթիֆաթ տէմէք օլաճաղընտան, վէ ֆէվգէյատէ իլթիֆաթլար ալթընտա իսէ գայիտէթէն պիր ֆէսատ պուլունմասընտան տայիմա գօրգուլմագտա պուլունտրղընտան, բէք տէ մուվաֆբդը հագրգաթ վէ ագբլ ատտ օլունմադ, իքինճիսի իսէ, թապիեէթի իլէ երմէնի միլլէթի հագդընտա պայգաճա պիր հագարէթ տիմէք օլաճաղընտան, պունուն տաիսի եէրի եօգ տըր։ Չունքի միլլէթիմիզ՝ նէ՝ էվվէլքի գատար եիւքսէք, վէ նէ՝տէ իքինճի բատտէտէ էտնա պիր հալտէ տիր։

Անճագ հէր հալտէ չու պիր տօղրու նէթիճէ հասըլ օլուր քի, քէնտի եէտը իդթիտարբմըզտա օլան պիր չէյլ քէնտիմիզ եարմայրպ, եախօտ եարմագ իսթէմէյիպ, պու նագարը թահգիր իլէ պիղէ պագան վէ հագգըմըզտա օլ վէճհ իլէ մուամէլէ իմէք իսթէեէն մագսատրա միւրաճաաթլա, էֆքեարը մուզիրրէլէրտէն պիր նօգթասընը օլսուն թէպտիլ վէ թէզիր իթտիրմէք, եախօտ իսթիտայը ատ ու իթիտալ վէ հագգանիյէթ վէ իլթիֆաթ եօլլարընա տէօքիւլէրէք, հուդուդ վէ իմթիեազղաթըմըզը, վէ հայաթըմըզ դապիլինտէն պուլունան պագամըզը թէէմին իթմէք իսթէրսէք, հիչ պիր չէյէ մուվաֆֆագ օլմասրդտան պաշգա, պէլքի միւթէզարրը պիլէ օլուր վէ քիւչիւք տիւշէրիզ։

Հագիգաթէն ագլը պաշընտա օլան պիր ինսան՝ մաղլամ դօյուն գուզու սիւրիւսինին պիր արայա կէլիպ, թապի տիւշմէնլէրի պուլունան պիր մախլուգտան քէնտիլէրինի դաչմագ թարիգլէ հրֆզ իտէճէք եէրտէ, «ամա՞ն զամա՞ն պիղի եէմէ, եախօտ պաշըմըզտան եագալաեաճագ եէրտէ այաղըմըզտան պարէ պիզի թութարագ էօյլէճէ թէլէֆ իթ„ եօլունտա պիր հէյէթի մէպուսէ եօլլամաեա գալգըշտըղընը, վէ տահա թօհաֆը, մաղարրաթը տէրքեար վէ նագապիլի ինքեար օլան չու պու թէտպիր իչին, «ճանըմ օ՞նուն նէ՞ զարարը վար տըր, պու հագգը վէ եօլունտա պիր գարար տըր։ Մինօդ միլլէթին վէքիլի տիր, հալ ու հալէքէթի տէ «ՀԷՅՔ տիր„ մասլինտէ պիր թագըմ իֆատալտա պուլունտուղունու կէօրիւր, վէ ըէսմէն զաղէթալարտա օգուրսա, արթըգ նէ՞ տիմէզ, նասը՞լ թէէսսիֆ իմմէզ, վէ նա՞սը աճրմահա մէճպուր օլմազ։

Տօղրուսու պու ագլու էֆքեարտա պուլունանլար՝ մէհարէթլէրինի միլլէթ մէսէլէլէրինէ սարֆ իսէճէք եէրտէ, պայգա պիր եէրտէ սարֆ իմմէսլէր, վէ մէյտանը միւզաքէրաթը իրմիրլեան Մատթէոս սրբազան իլէ Աղաբէկեան Մարկոս էֆէնտի վէ սայիր էմանլէրինէ պրագսալար, տահա զիեատէ միլլէթէ հիւանի խըզմէթ, վէ ումում միլլէթի մինթէթտար իթմիշ օլուրլար։ Աչըզնը սէօյլէմէք իչին, զանընը ահիզանէ միզճէ զէվաթը միշարիլէյհանընն կամ ոգիկոսլուգ մէսէլէսինտէ պէեան պույուրտուգլարը էֆքեար՝ տահա զիեատէ մուվաֆֆըգը ագբլ վէ մասլահաթ տըր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԻԹԱԼԻԱ, ԱՎՍԹՐԻԱ
ՎԷ
ԱԼՄԱՆԻԱ ԻԹԹԻՖԱԳԸ

Բրէնս տը Պիզմարգըն միւրէվվիճի էֆքեարը օլան Կագէթ տը Լ'Ալմանեը տիւ Նօր զաղէթասընտա կէօրիւլէն վէ անտէն նագլէն էքսէր էվրօբա զաղէթալարընտա տէրճ օլունան մէգալէնին խիւլասասընը կէչէնտէ թէրճէմէ իմմիշտիք։ Պու քէրրէ իսէ զաղէթալարտա թէքմիլինի կէօրմիւշ օլտուղումուղտան, էհէմմիեէթի հասէպիյէ անը տաիսի նագլ իյէրիզ։

Իթալիա ումուրը խարիճիեէսին նաղարը Մ. Մանչինինին նուֆթգու վէ բարլամէնթօյար իլէ զաղէթալարտա վուգու պուլան միթալաաթ իւզերինէ, պագը ինկիլիզ զաղէթալարը՝ Իթալիա, Ալմանիա վէ Ավսթրիա պէյնլերինտէ Ֆրանսա ալէյհինտէ պիր իմթիֆագը միւսէլլէս ատտ օլունտուղունա զահիպ օլմուշլար տըր։

Զանն իտերիզ քի, մէղքիւրիւչ տէվլէթլերին բօլիթիգասը մուհաֆազայի սուլհ ու սալահա մէյեալ պուլունտուղունան, հիչ պիր տէվլէթ ալէյհինտէ էֆքեարը թէճավուզքեարանէտ պուլունմամըշտը կիպի, միւնֆէրիտէն վէ եախօտ միւշթերէքէն տախի Ֆրանսա ալէյհինտէ թէճավուզ նիեէթինտէ պուլունմամագտա տըրլար։ Պինատէն ալէյհ մէղքիւր իւչ տէվլէթլերին՝ Ֆրանսա ալէյհինտէ պիր մուդավէլէյի իմթիֆագիեէ ատտ իմթիքլէրի ըիվաեէթինի սըրֆ մասալատտա իտէպիլիրիզ։ Պու պապտէ չայի օլան ըիվաեէթլէր, ֆարզիեաթ վէ թախմինաթտան իպարէթ օլուպ, իչ տէվլէթին մէնաֆիլէրինէ նաղարէն թասավվուր օլունմուշ տուր։ Խօղսա չիմտիլէրի, կէրէք Ավսթրիա վէ Ալմանիա վէ կէրէք Իթալիա, Էվրօբատա սուլհուն պագասը արզուսինտէ պուլունտուղլարընտան, քէնտիլէրին տէն պիրի ալէյհինտէ հարէքէթի խուսուսէթքեարանէ փուգուլինտէ, անճագ միւտաֆաա իչին իմթիֆագ իթմէլէրի միւհթէմէլ տիր։ Պու իսէ, մէղքիւր իւչ տէվլէթլերին բօլիթիգասը էճնէ պիեէսինճէ պիր բաարթա օլուպ, Ֆրանսա հագդընտա էֆքեարը պէտխահանէ զանն օլունմազլըղա սէպէպ օլամազ։ Քէզալիք պու տէվլէթլերին՝ Ֆրանսա թարաֆընտան ասայիշլէրինին իքալ օլունմասընը զանն իթմէլէրինէ շիմտիլիք հիչ պիր սէպէպ կէօրիւլմէմէքտէ տիր։ Իմտի, էկէր պու իւչ տէվլէթլերին՝ սուլհը մուհաֆազա իթմէք արզուսի միւշթէրքլերինէ գարշը Ֆրանսանին էֆքեարը խուսուսէթքեարանէ իլէ միւթթասրֆ օլմասը չայեալարը տէվերան իթմէքտէ իսէ, պու չայեալար, Ֆրանսա հիւքիւմէթինտէ պիր ինգլլապ զուհուրիյլէ, տէվլէթի միւշարիլէյհա թարաֆընտան իլք տէֆա սուլհ ալէյհինտէ պիր գբեամ վուգու պուլաճաղը գօրգուսունտան նաշի տիր։ Իշպու գօրգունուն մագրունը սրհհէթ օլտուղունու զանն իթմէյիզ մէկէրչի Ֆրանսատա պիր ինգլլապ զուհուրիյլէ, մէվզրի իգթիտարէ կէլէն պիր ատէմ վէ եախօտ պիր հիւքիւմէթ՝ Ֆրանսըղլարըն էֆքեարը ճէնկճուեանէլէրինի թահրիք իլէ, պիր տաղ ըգալը մուվաֆֆագըյէթ սաեէսինտէ, քէսալ նուֆուզա գըեամ իյլէեէ։ Պէօյլէ պիր հալ վուգուինտէ, վէ Ֆրանսանին զալէպէսի թագտիրինտէ, Ալմանիա, Ավսթրիա վէ Իթալիա տէվլէթլերինտէն հէր պիրի, քէնտի իսթիգլալընտան էմին գալըգ գալմաեաճաղընը տէրբիչ իթմէկկէ մէճպուր պուլունաճագ տըր։

Պիզֆարզ Ֆրանսա՝ պիր ինգլլապը տախիլի իւզերինէ, էվվէլ պէ էվվէլ Ալմանիա տէվլէթի ալէյհինէ հիւճում, զալէպէ իյլէտիկի թագտիրտէ, Ավսթրիա վէ Իթալիա տէվլէթլերի՝ Ալմանիանընն մաղլուպիեէթի իւզերինէ քէնտի հալլերինին նէ մէրքէզտէ գալաճաղընը տիւշունմէեէ մէճպուր օլաճագ տըրլար, զիրա Ալմանիա մուգավէմէթ իտէմէտիկի հալտէ, Ավսթրիա վէ Իթալիանընն մէվզիլերի՝ իպթիտա տիրլօմասի նօգթասի նազարըյլա մուճիպի իզթիրապ վէ պատէհու ասքերի նօգթասի նազարըյլա ճալիպի մուխթարա օլաճագ տըր։

Տիկէր թարաֆտան ֆարզ իտէլիմքի, Ֆրանսա՝ հրբսը ճէնկ իլէ իթալեաա հիւճում իթտիկի հալտէ, Ալմանիա վէ Ավսթրիա տիրլօմաթլարը՝ Ֆրանսանընն Իթալիատա տախի տիկէր պիր ճիւմհուրիեէթ թէշքիլէյլէ, շարդա տօղրու թէվսիի հուտուտա, վէ Իթալիաեը իսթիրա իթմէսի, վաթանլարընընն մէնաֆիլինէ մուվաֆբդ օլուպ օլմասրդընը տիւշիւնէճէք տիրլէր, զիրա Ֆրանսանընն Իթալիաեը իսթիրա իթմէսի, Ալմանիա վէ Ավսթրիանընն մէվզրի հաղբրարընընա զայրը միւսայիտ տիր։

Էվրօբանընն շիմտիքի խարիթասընա նաղարէն, Ֆրանսա՝ Իթալիա իլէ իթթիֆագ իթմէքսիզին Ավսթրիա իւզերինէ հիւճում իտէմէզ։ Պինատէն ալէյհ, Ավսթրիա իչ պու հիւճումէ, էվվէլքի գատար էհէմմիյէթ վերէմէզ։

Ֆրանսանընն Իթալիատա իլերլէմէսիյլէ, Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան հուտուտը զարպիեէսի ասայիշինին աղալմասընա Ալմանիա տախի վաղիֆէսիզ պուլունմամագ, զիրա Ավսթրիանընն գուվվէթ վէ էճմիյեէթի Ալմանիա իչին էլզէմ պուլունտուղունտան, Ալմանիատա ագը պաշընտա օլարագ հիչ պիր սիրբօմաթ եօգ տըրքի։ Ավսթրիաեը քէնտի հալինէ թէրքլէ, մահվ վէ եախօտ Ալմանիաեա խասիմ օլմասընը թէրվիճ իթմէսին։

Մուհարէպէլէրին վէ ֆիւթուհաթլարընը իշպու նէթիճէլէրի էհէմմիեէթի արիզ ու ամիգ տիւշիւնիլտիւկիւնտէ, աթիտէքի նէթիճէնին հասըլ օլաճաղը տէրքեար տըր։ Շէյզէ քի, իւչ սուլհբէրվէր եանի Ալմանիա, Ավսթրիա վէ Իթալիա տէվլէթլերինէ պիրինէ մուհաճէմէ խտիլաֆ կէլմէմէքտէ իսրար։ Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին օրաեը եէտը թասարրուֆունա կէչիրմէսինտէն մագսէտի ասլի՝ երկիրմի սէնէտէն պէրու Բաթուա սէվահիլինտէ իճրա օլունան վէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի ճանիպլինտէն մէնն օլունամամըշ պուլունան էսիր ախզուիթասընը մէնինտէն իպարէթ տիր։

Պու ճիւմլէ իլէ չու տախի սահիհ տիր քի, Ալկըմանեը ցէյթունկ զաղէթասը, պունտան չէնտ հաֆթա ագտէմ նէչը իլէտիկի պիր պէնտտէ, Նուվէլ Կինէ ճէզիրէսինին Ալմանիա տէվլէթի թարաֆընտան իշղալը, տէվլէթի միւշարիլէյհանընն իլերուտէ թէէսսիս իթմէք թասավվուրընտա պուլունաուղու պիւյիւք պիր միւսթէմլիքեաթ իմբէրաթօրլուղունա էսաս օլապիլէճէկինի իտտաա իյէմիշ տիր։ Վագաա պու պէնտ՝ Էվրօբատա պիւյիւք պիր թէէսսիր հուսուլէ կէթիրմէմիշ իսէ տէ, Ավսթրալիալըլար պունտան միւթէսսիր օլմուշլար տըր։ Անճագ ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէզքիւր ճէզիրէյի իշղալ իթմէսինէ, մէզքիւր հատիսէնին նէ՝ տէրճէճ եարտըմ իթմիշ օլտուղու հէնուզ մալիմ տէյիլ տիր։

Նուվէլ Կինէ սէքէնէսի Մօնկօլ օլուպ, մէտէնիյեէթ միւսայիտ տիրլէր։ Էհալիի մէզքիւրէ նամուսու, միւսթագիմիլ աթվար վէ չայեանը էճնիյեէթ օլուպ, ալէսսէվիեէ կէօչէր էվլի օլան Նուվէյ կինէ տաղլըլարը՝ մահսուլարընը սէվահիլէ կէօթիւրէրէք։ Բաբուալըլարըն մահսուլարըյլա մուպատէլէ իտէրլէր։ Մահսուլաթը մէզքիւրէ՝ ինգլլապը չէմսիէեէ թապի մահէլլէրին մէյվէլէրինտէն, պիր նէվ խուրմա աղաճը ունունտան, աղաճ գատուզլարընտան, ապանօղտան, պահարտան վէ գուշթիյլէրինտէն իպարէթ տիր։ Էկէր մէմլէքէթ ումումէն իսլահ իտիլիր իսէ, վասի մէնապի հուսուլէ կէթիրէճէկի տէրքեար տըր, զիրա պալչըգլար սէպէպիյլէ սէվահիլինին հավասը մուզիրը իսէ տէ, իչէրլէրի էօյլէ տէյիլ տիր։ Վագաա պու մէմլէքէթին իմար վէ իսլահը խայլի սէնէլէրէ միւհթաճ օլուպ, ֆագաթ միրուրը ղէման իլէ մուհասէնաթը մուհիմմէ իսթիհսալ իտիլէպիլէճէկի տէ պի իշթիպահ տըր։ Իշպու ճէզիրէ՝ բէք չօգ էհալի պէօլէեէպիլիր, վէ Ինկիլիզբրա նուֆուզու՝ ճէզիրէյի իսլահ իթտիքճէ, գուվվէյի մահսուլեէսինին օնիսպէթտէ արթաճաղը, վէ իլէրուտէ Ինկիլիզ էմթաասը իչին մուհիմմ պիր թիճարէթկեահ օլաճաղը տէրքեար տըր։

—

Պիպ Ցօտա բաշանընն ճէպէլի Լիսընան միւթէսարրըֆլըղը նամէշտիկինէ թայերինի միւնասէպէթիյլէ Բարիսին թան ղաղէթասընտա աթիտէքի մաիւմաթ օգունմուշ տուր։

Միրտիթլիլէր՝ եօգարը Արնավուտլուղուն եախօտ կէկալըղըն արագի եախօտ սէքէնէճէ էն պիյիւք գըսմընը թէշքիլ իտէն գաթօլիք գապիլէրինտէն էն մուհիմմի տիրլէր։ Միրտիթլիլէր՝ Գուզնէնի, Ցիպրի, Սբազի, Ֆանտի վէ Օրօշ նամըրբյա պէշ պայրագ թէշքիլ իտիպ, 17 պին քիշի տիրլէր քի, պունլարտան ագալլի 2000 ճէնկճի չըգար։

Թէշքիլաթը սիեասիեէլէրի՝ պիր նէվի ասքէրի վէ մէշայիսէ տայիր ճիւմհուրիեէթ օլուպ, բէյլիզբի օլան գաբթան եախօտ բրէնսին հիւքիւմէթի՝ իսթիյարարընը վէ պայրագտարարընը վէ գապիլէնին իչէ եարար աատէմէրինտէն միւրէթթէպ օլուպ, պիյիւք մէսէլէլէրտէ իճթիմա իտէն մէճլիսի ումումինին գօնթրօլու թահթընտա պուլունուր։ Գապիլէնին չիմտիքի բէյլիսի՝ թագրիպա 200 սէնէտէն պէրու Ցօտա ֆամիլեասընա մէնսուպ օլուպ, պագը բիվաեէթէ կէօրէ, պու ֆամիլեա՝ Ցուգաճինի բրէնսլերինտէն իլէրի կէլմիշ տիր։ Ցրին նէհրինին սոլ գըյըսընտա վէ Միրտիթիա հուտուտընտա պիր Արնավուտ գապիլէսի վար տըր քի, հէնուզ Ցուգաճինի իսմիյլէ եատ օլունուր։

Կէնճ Բրէնքին բէյէրի օլան Պիպ Ցօտա բաշա քէնտի գապիլէսիյլէ պիրլիքտէ օլարագ, պիտտէֆաթ Օսմանը սանճագլարը այթընտա մուհարէպէ իթմիշ տիր։ Շէյզէքի 1844 սէնէսինտէ, սէրասքէր Բէշիտ բաշանընն թահթը գօսմանտասընտա օլարագ, Եանեա միւսլիման պէյլերի, վէ 1853տէ Գարատաղ, վէ 1855տէ Թունա իւզերինտէ, Սիլիսթրէյի մուհասէրէեէ հաղրրլանան Ռուսիա ասքերի ալէյհլէրինտէ ճէնկ իթմիշ, վէ կէրէք քէնտինին վէ կէրէք էֆքարընընն չէճաաթլարը թագտիր օլունարագ, քէնտիսինէ բաշարըգ բիւթպէսի թէվճիհ վէ Մէճիտիեէ նիշանը զիյշանը իհսան պույրուլ-

մուշ տուր։ Վաթանասչլարը թարաֆընտան դարթան-բաշա թէսմիեէ օլունան միւմիլէյհ Պիպ Տօտա բաշա՝ Արնավուտլուղա ավտէթինտէ, էֆքեարը սէրպէսթիեէ ահապլյլա էյի պարընամամշ, վէ պունլար թարաֆընտան չիւպհէլի նաղարլա քէնտիսինէ պագըլմաեա պաշլանըմշ տըր։

Պիպ Տօտա բաշա, պու նիզամար արասընտա վէ 1866 տա, Եգիպտատա վագը քէնտի գօնաղընտա վէֆաթ ելմիշ, վէ պիրի Տավիգա նամընտա պիր գէղ, վէ տիկէրի էրքէք օլարագ իքի էվլատ պըրագմշ տըր քի, էրքէք՝ օլվագբթ 9–10 եաշընտա պուլունան շիմտիքի Բրէնք Պիպ Տօտա տըր։ Տուլ գալան զէվճէսինին իսմի իսէ, բրէնսէս Մարճէլլա օլուպ, Պիպ Տօտա՝ գապիլէսի բուէսսաբընդն ատաթը վէճհ իւզրէ, Միրտիթիա գօնշուլարընտան Լուբիա միսլիման պէյլերինտէն պիրինն գըզընը պիլինթիսապ, սիլահ գուվվէթիյլէ զապտ ելմիշ, վէ պունու տէրհալ վաֆթիզ ելմտիրիպ, Օրօշտա անընա էվլէնմիշ տիր։ Օլ վագբթտան պէրու բրէնսէս Մարճէլլա տինտար գաթօլիք վէ սաբլ Միրտիթիալը օլուպ, վէ միսթադիմիւլ աթվար պիր գատըն օլմասը, էկէր Բրէնք Պիպ Տօտա՝ վալիտէսինին մէղքիր էվսաֆը մէմուրէսինի հայիղ իսէ, ՀԷպէլ միւթէսարրըֆլըղընա թայեինի թագտիրինտէ, պիր թագըմ միշքիլաթը դալէպէ իտէպիլէճէկի տէրքեար տըր։

—

Թան զաղէթասընդն պէեանը իւզրէ, Ֆրանսա մէարիֆի ումումիեէ նէզարէթի, եվվէլա Թունուստա ասարը աթիգա թահարրիսի վէ միւքեմմէլլէն պիր մէմուրիեէթի իլմիեէ իճրասը իչին 115·000 ֆրանգ, վէ սանիէն՝ Գահիրէտէ տսյիմի սուրէթտէ պիր հէյէթի իլմիեէ պուլունտուրմագ իւզրէ, 129·000 ֆրանգ թախսիսաթ թալեպ իտէճէք տիր։

Թէշքիլի միւթէսավվէր օլան Թունուս հէյեէթի իլմիեէյի՝ իքի եախօտ իչ սէնէ իմթիատատ իտէճէք օլուպ, հէյեէթի մէղքիւբէ՝ էրպապը ֆէննտէն օլան պաղը կէնճէրէ իհալէ գէլընաճագ տըր։ Պու հէյեէթ՝ ամիգ Լիպլէն, Գարթաժինուա վէ Բօմէն տէվրլէրինին ասարընը թահարրիեէ մէմուր օլտուղու կիպի, եհլի վասֆ իւլ արզ վէ նէպաթաթ վէ թապիիյեունտան միւրէքքէպ տիկէր պիր հէյեէթ տախի, իլմիեէ նողթաի նաղարըլյլա իճրաի քէշֆիյաթ ղըմընընա Թունուսու տօլաշաճագ տըր։ Իչպու սօն հէյեէթ, էնճիւմէնի իլմիեէ ազասընտան Մ. Գուսսնուն վէ պիրինճի հէյեէթ՝ Մ. Մ. Թիսօ, Բէրօ, Ցէժարատէն վէ իւլէմայի սայրէնին թահթը նէզարէթլէրինտէ պուլունաճագլար տըր։

1880 տէ Գահիրէէ կէօնտէրիլմիշ օլան հէյեէթի իլմիեէյի մուվագգաթաեա կէլինճէ, պու հէյեէթ տայիմի գըզընարագ, ասարը աթիգա թահարրիսինէ մախսուս պիր էնճիւմէնի շարգի օլաճագ տըր։

Իչպու հէյեէթի իլմիեէ իչին եաբըլան վէ իճրասը իչին թախսիսաթ թալեպ օլունան գանուն մուճիպինճէ, պու հէյեէթէ տախիլ օլմագ արզուսինտէ պուլունանլար, իմթիհան վէրէճէքլէր տիր։ Գանտիտալար՝ սէնէվի իւչ պինտէն ալթը պին ֆրանգա գատար իւճրէթ ախուդիլէ, հէյեէթի մէղքիւբէեէ տախիլ օլաճագլար, վէ հէր սէնէ մուամէլաթալարը նէթիճէլէրինի մէրճինէ թագտիմ իտէճէքլէր տիր։

Պու հէյեէթին՝, պիր տէ, աթիգեէհուտիլէրին ասարը աթիգասը իլմինէ, վէ Միւսլիմանլարընդն էտպիեաթընա աշնա պիր շիւպէսի պուլունաճագ տըր։

Պունտան պաշգա, Ֆրանսըզճա զաղէթալարընդն քիֆաեէթսիզլիկի եէրինի տօլտուրմագ իւզրէ, հէյեէթի մէղքիւբէեէ պիր տէ մաթպաա վէրիլէճէք տիր։ Ֆիլվագը Ֆրանսատա եալընըզ Միլլէթ մաթպաասընտա Մըսըր հրուֆաթը օլուպ, վէ պու հրուֆաթ՝ Մըսըր հագգընտա մալիւմաթ եաղան Ֆրանսըզլարա քիֆաեէթ ելմէտիկինտէն, Պէրլին վէ Վիէննա մաթպաալարընա միւրաճաաթա մէճպուրիեէթ հասըլ օլմագտա տըր։

Պու խուսուս իչին 1883 սէնէսինէ մահուսպէն թալեպ օլունան 129 պին ֆրանգ թախսիսաթ, հէր սէնէ իթա օլունաճագ տըր, չիւնքի հէր սէնէ Գահիրէտէ պուլունան Ֆրանսըզ հէյեէթի իլմիեէսի թարաֆընտան պու գատար մէսարիֆ խիլմէքտէ տիր։

—

Պրիւսէլտէ քեային թէաթրտէ Նուվոթէ տը Պրիւսէլ նամ թէաթրօտա, մահուտ Բէլթղէր տավաընա տայիր "Լուա սոդաղը ֆաճիասը" նամիյլէ եարըլան լուպիաթըն իլք տէֆա իճրա խիլէճէկի իլան օլունտուղունտան, Բէլթղէր պիրատէրլէրին վալիտէսի պու լուպիաթըն իճրասընը մէնն իթիրմէք իւզրէ հիւքիւմէթէ միւրաճաաթ խյէմիշ իսէ տէ, ֆայտէ իթմէյիպ, ապրիլին ալաֆ 4 իւնճիւ ադշամը, թէաթրօտա խընճախընճ ճէմիյեէթ հաղը պուլունտուղը հալտէ, մէղքիւբ օեուն իճրա օլունմուշ տուր։

—

Ապրիլ ալաֆ 6տա, ինկիլթէրրա մէճլիսի մէպուսանընտա խարիճիեէ միւսթէշարը լօրա Ֆից-Մօրիս, Մ. Լապուշէրին պիր սիւալինէ ճէվապէն, Մըսըր հիւքիւմէթինին՝ լօրա Ցրֆրինին բաբօրթ օսունա իլավէ իտիլմիշ օլան նիզամնամէնին պէնտիրինի գապուլէ մէյեալ օլտուղունու սէօյլէմիշ, վէ տէմիշ տիր քի, "Նիզամնամէյի մէգքիւրը 39ունճու պէնտի մուճիպինճէ, մէճլիսի ումումի թարաֆընտան դապուլ օլունմատըգճա, Մըսըրտա հիչ պիր եէնի վէրկի թարհ իտիլէմէզ։

"Մուգատտէմա պէեան իտիլմիշ օլան իսթիդրաղ՝ 4 միլեոն լիրայի ըսթերլինէ պալիղ օլուպ, պունուն իչ միլեոնու թաղմինաթը թէէտիեաթընա վէ 1 միլեոնու տախի գուվվէյի իսթիլալեէնին մէսարիֆաթընա, վէ Մըսըր հիւքիւմէթինին տիկէր մէսարիֆաթընա հասը օլունաճագ տըր։

"Մէմուլ օլունուր քի, իտարէի թասարրուֆա ֆէվգէլատէ բիաեէթ օլունմասը, վէ չիմտիեէ տէկին վէրկիտէն մուաֆ օլան էմլաքա վէրկի թարհ իտիլմէսի սաեէսինտէ, իսթիգրաղը ճէտիա ֆայիզլէրինին թէէտիեէսի իչին Մըսըր էհալիսի իւզէրինէ վաղ իտիլէճէք օլան պարը՝ չօգ վագբթ իմթիատատ իթմէեէճէք տիր։

"Թէէտիեաթը մէգքիւբէ, թաֆսիեէ գանունու ահքեամընա մուվաֆիգ սուրէթտէ վուգու պուլաճաղը հալտէ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի՝ թէէտիեաթը մէգքիւբէ հագգընտա ասլա իշթիղալ իթմէք էֆքեարընտա տէյիլ տիր։"

Խարիճիեէ միւսթէշարը, պատէհու Մ. Պուրգուն պիր սիւալինէ ճէվապէն Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին՝ Մըսըրտա դավանիյնի մէշվերէթէ տայիր լօրա Ցրֆրին թարաֆընտան թանզիմ օլունան լայիհայը թասդիգ, վէ ժանտարմա վէ բօլիս թէնսիգաթը լայիհալարընա տախի մուվաֆֆաղաթ իթտիկինի, վէ հիւքիւմէթին նազարը տիգգաթընա իհալէ օլունան տիկէր լայիհալար հագգընտա տախի լօրա Ցրֆրին իլէ մուխապէրէ խտէճէկինի տէրմէյան էյլէմիշ տիր։

—

Վիրահաթը չահանէտէ ումումէն եէնի վէղն վէ էօյչիւէր գուվլանըլմագտա իսէ տէ, պուրատա հէնուզ էսկի վէղն վէ էօյչիւէր գուվլանըլմագտա օլտուղունտան, չիմտիեէ գատար եէնի վէղն վէ էօյչիւ թէտարիք իտէմէեէն էնանֆա, իչ այտահա մէեզունիյեէթ վէրիլիպ, պու իչ այտան սօնրա եինէ էսկի վէղն վէ էօյչիւ գուվլանըլմըղը կէօրիւլտիւկիւ թագտիրատ, պունլարընդ զապթ վէ միւսատէրէ օլունաճաղը պու քէրրէ գաթէէն իլան օլունմուշ տուր։

—

Մըսըրտան՝ սօնքի բօսթա իլէ ալընան զաղէթալարընդն հավատիսի տիր։

Մատամ Ցրֆրինին Մըսըրտան հարէքէթի միւնասէպէթիյլէ, խբաիվ հաղրէթլէրի՝ մաեէթինտէ թէչրիֆաթ նազընը Զիւլֆիգար բաշա պուլունտուղու հալտէ, միւմիլէյհաեա վիզիթա վիրմիշ, վէ թարաֆէյնտէն բասիմէի վէտա իճրա օլունմուշ տուր։

Մըսըրտա պուլունան ինկիլթէրրա ժէնէրալլարընտան լօրա Նաբիէր՝ Նաբօլիեէ ադիմէթ իյլէմիշ տիր։

Մըսըր թարաֆընտան ադտը մուսամմէմ օլան իսթիդրաղը՝ Բօշիլտ չիրբէթի թարաֆընտան տերիւհտէ օլունաճաղը հէնուզ դարարլաշըրըմամշ տըր։ Իսթիդրաղը մէգքիւբ թահվիլաթընն թէտավիւլէ իկրաճը ղէմանը տախի հէնուզ թայեին օլունմամշ տըր։

ՊԷԹԹԻԼ ՄԱԼ ՆԻՀԱՄՆԱՄԷՍԻ

(2357 Նէ-Դէրօտան գէվամ վէ Խէնամ)

18· — Մաաշ վէ էահամ վէ սէրկի վէ մուգաթա վէ դիամէթ վէ եուրալուգ վէ սայիրէեէ իսթիհգագը օլուպ տա գապլ էլ ախդ վէֆաթ իտէնէլէրին, վարիսի մէշրուրընընը թահգըգէյլա միւսթահգագ օլտուղու մէպալիղին պէր նէհհի շէրի թագսիմ վէ սուրէթի իմասընա տայիր լաղըմ կէլէն միւգթէզա իլամը՝ ագլամ վէ տէվայիրատէն լէտէլ հէվալէ պէյթ իւլ մալ գասամըղը թարաֆընտան թանզիմ վէ իթա գըլընաճագ տըր։

19· — Միւսթէսնա օլարագ խալինէի ճէլիլէ մուգաթաաթ վէ մէրպութաթընտան պուլունան վէ մուամէլաթը պիիեէ վէ սէնէտաթը բէսմիեէսի իտիլինէտէն իթա գըլընան էնֆիեէճի վէ գուրու գահվէճի վէ թախմիղխանէ վէ սագա վէ պունա միւմասիլ միւք կէտիքլէրի հէյնի մուպաեաասընտա վէ ասհապընդն վէֆաթը յա ինհիսարը վերասէթին սուրէթի մէշրուէտէ պէեանը յա թագսիմի մուամէլաթընա պէյթ իւլ մալ գասամըղընտան միւգթէզա իլամը իթա գըլընաճագ տըր։

20· — Մատէն սահիպի իմթիեազ վէ միւթէահիւտլէրինտէն վէֆաթ իտէնլէրին ինհիսար վերասէթիյլէ մուամէլաթը միւգթակիեէսի լէտէլ հէվալէ եինէ պէյթ իւլ մալ գասամըղը թարաֆընտան թահգըգ վէ միւգթէզա իլամը իթա գըլընաճագ տըր։

21· — Պապը զապթիեէտէ էմվալը մէսրուգէ նամիյլէ հրֆզ օլունուպ սահիպի զուհուր իթմէեէն, վէ միւատէթի նիզամիեէսի ինդըզասընտա լէտէլ միւգայիտէ ֆիրուխթ օլունաճագ օլան էմվալ վէ էշեա՝ նիզամնամէյի մախսուսունտա մուհարրեր գօմիսիօն մարիֆէթիյլէ վէ պէյթ իւլ մալ գասամը տախի հաղը օլտուղու հալտէ սաթըլըպ, միւֆրէտաթ վէ էշեանընն ճինս վէ միգտարը իլէ տէֆթէրի թանզիմ վէ խաղինէեէ իթա գըլընաճագ տըր։

22· — Պէհէր իւչ այտա պիր քէրրէ պիլճիւմէ թէրէքէլէր իլէ վարիսի զայպ հիսէլէրինին, վէ վարիսի մաարուֆ վէ մաարուֆէսի օլմաեարագ պէյթ իւլ մալ մարիֆէթիյլէ թահրիր օլունան թէրէքէլէր ասարը մահֆուզէսինին, վէ պունլարատան վէրէսէսինէ իթա գըլընան մէպալիղ իլէ թագսիմ օլունմայըպ սանընգտա հրֆզ օլունան ադշէնին միգտար վէ կէմիեթինի հավի պէյթ իւլ մալ գասամըղը իլէ պէյթ իւլ մալ միւտիրիեեթի թարաֆլարընտան մուսատադ վէ մէմհուր օլարագ իքի գըթա ճէտվէլլի տէֆթէր թանզիմ օլունուպ, պիրի մագամը ճէլիլի ֆէթվաբէնահիեէ վէ տիկէրի տախի Մալիյեէ Նէզարէթինէ թագտիմ գըլընաճագ տըր։

23· — Թէրէքեաթ էսմանը միւպիեէսինին Նիզամը վէճհէլ հրֆզընա իթինա վէ տիգգամ օլունուպ, խլքը նիզամ պիր ադշէսի տախ վէ սարֆ օլունմաեաճագ տըր։

24· — Պալէտատէ մուհարրեր պիլճիւմէ տէֆթիր՝ պէհէր կիւն ադշամ վագթը պէյթ իւլ մալ գասամը թարաֆընտան սանընը մախսուսունա վագ իթտիրիլիպ, պատէլ թէմմիր խաղինէտէ էվրագ հրֆզընա մախսուս օլան մահէլլէ նագլ իլէ հրֆզ իթտիրիլէճէք տիր։

25· — Պէյթ իւլ մալ գասամըղընտա իդթիզասընա կէօրէ թէղեիտ օլունմագ իւզրէ, էրպապը իգթիտատան պիր պաշ քեաթիպ իլէ մաեէթինտէ իքի քեաթիպ պուլունաճագ տըր։

26· — Պէյթ իւլ մալ գասըմէթ տայիրէսինէ այտա պիլճիւմէ թէրէքեաթ վէ տաավի վէ մէսարիհի սայիրէ՝ քէթէպէի մէվճուտէեէ միւնավէպէթէն թահրիր վէ բույեէթ իթտիրիլէճէք, վէ ֆագաթ էհէմմիեէթի մախսուսէյի հայիղ օլան մէսալիհին բույեէթի միւսթէնա օլարագ, քէթէպէնին էն միգթէտիր վէ էհլիեէթլիսինէ հէվալէ օլունապիլէճէք տիր։

27· — Պէյթ իւլ մալ գասամըյլա մաեէթի մէմուրլարը՝ էյեամը ըսմիեէյի թաթիլիեէտէն մաատա պէհէր կիւն վագթ ու զէմանիյլէ տէվամ իտիպ, պիրա էօղրը չէրի թաթիլ իթմէեէճէքլէր տիր։

28· — Պէյթ իւլ մալ գասամըղընա այտա մէսալիհտէն հէր պիրինին խիթամընտա խարճը վէսիգիեէսի իսթիֆա օլունան մասլահաթընն նիհաեէթ իւչ կիւն զարֆընտա քեաթիպլիգան միւսվետտէսի գալէմէ ալընըպ, թարիխ վաղըյլա պէյթ իւլ մալ գասամըղընա, վէ օրատան տախի նիհաեէթ իւչ կիւն զարֆընտա թէտգիգ վէ թասհիհ իլէ եաղըլա տէեուիշարէթ օլունուգտան սօնրա, քէղլիք իւչ կիւն զարֆընտա իլամ վէ տէֆթէրի գասամ վէ սայիր նէհգուլէ սէնէտի շէրի իսէ եաղըլըպ, թարաֆը դասամիտէն գայտ օլունա տէեու իշարէթլէ գայտ իթտիրիլիպ, երինէ նիհաեէթ իւչ կիւն զարֆընտա Բումէրի վէ Անատօլու գաղասկէրլիքլէրի մագամընտան գանղըրընա այտա իսէ իմգա վէ թէմմիր իթտիրիլէրէք, սահիպինէ իթա գըլընաճագ տըր։

29· — Քէթէպէտէն պիրա էօղրը շէրի տէվամ իթմէեէն վէ խատէմէի շէրի շէրիֆէ եաղըշմաեաճագ մանանյի սուլ օլան մէվագբտա կէօրիւլիպ իսպար օլունանլարընա, եէտինտէ պուլունան իշի սիւրիւնճէմէտէ պրագանլար, վէ 28 ինճի մատտէտէ պէեան օլունուղու իւզրէ, մասլահաթընն խիթամընտա իլամ միւսվետտէսինի գալէմէ ալընըպ, թարիխ վաղըյլա պէյթ իւլ մալ գասամըղընա, վէ օրատան տախի նիհաեէթ իւչ կիւն զարֆընտա թէտգիգ վէ թասհիհ իլէ եաղըլա տէեուիշարէթ օլունուգտան սօնրա, քէղլիք իւչ կիւն զարֆընտա իլամ վէ տէֆթէրի գասամ վէ սայիր նէհգուլէ սէնէտի շէրի իսէ եաղըլըպ, թարաֆը դասամիտէն գայտ օլունա տէեու իշարէթլէ գայտ իթտիրիլիպ, երինէ նիհաեէթ իւչ կիւն զարֆընտա Բումէրի վէ Անատօլու գաղասկէրլիքլէրի մագամընտան գանղըրընա այտա իսէ իմգա վէ թէմմիր իթտիրիլէրէք, սահիպինէ իթա գըլընաճագ տըր։

30· — Պէյթ իւլ մալ գասամըղը մաեէթինտէ պէյթ իւլ մալ խատէմէսի նամիյլէ էրպապը էհլիեէթտէն մուվաֆֆաք իքի մէմուր պուլունտուրուլուպ, պունլար միւնավէպէթէն թէրէքէլէրէ կէօնտէրիլէճէք, վէ թէրէքեէ կիթմէտիրլէրի զէման տայիրէ գասամընտա խուսուսաթը սայիրէտէ իսթիխսամ գըլընաճագ տըր։

31· — Պիլճիւմէ թէրէքէլէրլէ խուսուսաթը սայիրէտէն միւնպահս սասվիտէ իգամէ օլունաճագ շահիտլէրին էմրի ալի վէ մէճլիսի ահքեամը ասլիյեէեէ թէվֆիգան, թէղրիեէլէրինին իճրասը իչին պէյթ իւլ մալ գասամը թարաֆընտան պիր մէմուր թայեին գըլընաճագ տըր։

32· — Պիլճիւմէ թէրէքեաթտան զուրուշտա պիր բարա վէ սահիպի զուհուր իթմէյիպ էմվալը մէսրուգէ նամիյլէ զապթիեէտէ հրֆզ օլունարագ, միւտատէթի նիզամիեէսի ինգըզասընտա վէ գօմիսիօնը մախսուս հուզուրունտա պէյթ իւլ մալ գասամըղը մարիֆէթիյլէ լէտէլ միւգայիտէ պիի, վէ միւֆրէտաթը սէպթի տէֆթէրը օլունան էշեա վէ նուգուտտան քէղլիք զուրուշտա պիր բարա խարճ, վէ տէֆթէրը վէ միւգթէզա իլամլարընտան պինտէ 10, վէ վարիսի զայպ հիսէսի իչին բէսմի ատի պինտէ 60 զուրուշ խարճը վէսիգէ ալընըպ, թէրէքեաթ էշեայի միւպիիեէսիյլէ զապթիեէտէն ատթըլան էշեա իչին պինտէ 30 զուրուշ իճրէթի տէլլալիեէ, վէ տէֆթէրի գասամ իչին պինտէ 60 բարա, վէ իսպաթ վէ վէրաս վէ վէքեաղէթ իլամ վէ հէօճճէթլէրինտէ վէ միւգթէզա իլամաթընտան 5 պին զուրուշա գասամ օլանլարընտան 3, վէ անտէն զիեատէ մէպալիղի հավի օլանլար իչին 5 զուրուշ գայտիեէ ալընաճագ տըր։

33· — Վարիսի զայպ հիսէսի իչին ալընան 60 զուրուշ բէսմի ատինին 50 զուրուշույա տէլլալիեէ իճրէթինտէն ալընան 30 զուրուշուն 15 զուրուշու խաղինէեէ իրատ գայտ օլունաճագ տըր։

34· — Պիլճիւմէ թէրէքեաթտան ալընան զուրուշտա պիր բարա իլէ զապթիեէտէ հրֆզ օլունուպ, մարիֆէթի շէրի իլէ լէտէլ միւգայիտէ պիի վէ սէպթի տէֆթէրը օլունան էշեա վէ նուգուտտան խարճը տէֆթէր օլարագ ախդ գըլընան զուրուշտա պիր բարա, վէ միւգթէզա իլամլարը այտա զայպ հիսէսի բէսմի ատիսինտէն պագը պինտէ 10 զուրուշ հրֆզ օլունուպ, հէր այ խիթամընտա սիւլիսիս խարճը իմդա օլարագ, այտա օլան գաղասքէրէ, վէ սիւլիսիս պէյթ իւլ մալ գասամընա, վէ սիւլիսիս պագըսընընը նըսֆը պաշ քեաթիպէ վիրիլէճէք, վէ նըսֆ ախդը մաեէթ քէթէպէսի պէյնլէրինտէ սէվիլէն թագսիմ գըլընաճագ տըր։

35· — Տէլլալիեէ բէսմի օլան պինտէ 30 զուրուշտան պագը 15 զուրուշուն 10 զուրուշու տէլլալիեէ, վէ 5 զուրուշու թէրէքէ քեաթիպինէ իթա օլունաճագ տըր։

36· — Պէյթ իւլ տայիրէսինճէ իշպու թալիմաթ ահքեամընա մուղայիր օլան մուամէլաթ վէ ուսուլը գատիմէ՝ պատէմա մէրի վէ միւթէպէր օլմաեաճագ տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

—

Լօնտրա, 17 ապրիլ

Էվվէլքի մայիսմաթը մուղայիրի օլարագ պաղը զաղէթալարը գավիէն բիվաեէթի իթտիքլէրինէ կէօրէ, ինկիլթէրրա տէվլէթինին Պիւքրէչ սէֆիրի Մ. Վիթ՝ Գահիրէտէ սրը Է. Մալէթ եէրինէ ինկիլթէրրա տէվլէթի տիրլօմաթիգ մէմուրլուղունա վէ ժէնէրալ գօնսօլօսլուղունա թայեին օլունաճագ տըր։

Բարիս, 17 ապրիլ

Հիւքիւմէթ՝ Թօնքէն սէֆէրի իչին մէճլիսի մէպուսանտա պէշ միլեոն ֆրանգ թախսիսաթ թալեպ իտէճէք տիր։

Կրան միւգ Գօնսթանթէն պու կիւն Ամթինատան պուրաեա վասըլ օլմուշ տուր։

Լօնտրատան Թան զաղէթասընա պէր վէճհի ատթի եազըրմշ տըր։

Նուվէլ Կինէ ճէղիրէսինին քէէնանտ հիւքիւմէթինէ ալէլ աճէլէ իլհադ իտիրմէսի, Ամանիանընն Ավստրալեա հագգընտա քի թասավվուրաթընտան տօլաեը շիւպհէ իտիրմէսինտէն նէշէթ իթմիշ տիր։

Պերլին, 18 ապրիլ

Իմբէրաթօր Կայսէր միւն ադշամ վէ յապատէնէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր։

Էքսէր զաղէթալար՝ բրէնս Պիզմարգա տիւգ տը Լօէնպուրկ իւնվանը վէրիլէճէկինի թէէմին իտիեօրար։

Գավիէն բիվաեէթ իտիտիկինէ նազարէն, Սպանիա հիւքիւմէթի՝ թիճարէթ ահտնամէսի ալէյհինտէ եինէ

միջբիւլթը ճէտիտէ չըգարմիշ, վէ Ալմանիա թարաֆընտան վուղու պուլան միւսաատէթ քեարլըգլարըն դայրը քեաֆի օլտուգլարընը պէեան իյէմիշ տիր։

Բէթրէսպուրկ, 18 ապրիլ

Բէսմի թէթեվիւճ էնտարընտա, Ռուսիա իմբէրաթօրունուն՝ չէհրին հանկը թարաֆընտան Մոսկուաեա տախիլ օլաճաղը հէնուզ մալիւմ տեյիլ տիր։

Ժուրնալ տը Սէն-Բէթրէսպուրկ զազէթասընն պէեանը իւզրէ, ճէպէլի Լիսյան միւթեասրրըֆլըղընա թայեին օլունաճագ նամզէտ, տիկեր տէվլէթլէր թարաֆընտան դապուլ օլունտուղու հալտէ, Ռուսիա տէվլէթի տախի դապուլ իտէճէք իմիշ։

Լոնտրա, 18 ապրիլ

Տէյլի Նիուզ զազէթասընըն՝ Գահիրէտէն ալտըղը պիր թէլէկրաֆնամէ իւզերինէ թէէմին իթթիկինէ կէօրէ, Խըտիվ հաղրէթլէրէ՝ պիրատէրի Հասան բաշաեը Սուտան սէֆէրի պաշ գումանտանլըղընա թայեին իտէճէք իմիշ։

ԻԼԱՆԱԹ

(ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻՆԷՆ)

22 մարտ սէնէ 99 թարիխինտէ տէրտէսթի միւնադասա պուլունտուղու իլան դելընան Տօլմա-պաղչէ կազխանէսինին թամիրինէ միւգթազի ըրիթօրթ վէ թէֆէրրուաթը 5 եիւք 30 պին ղուրուշտա միւթէահիտիւ իւհտէսինտէ օլուպ, նիսասընդն 16 նճը ճումաա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, թէնդիլիյլէ թալիպ օլանլարըն՝ եէվմի մէզբիւրէ գատար թէէմինաթ ադչէլերի վէ միւթէպէր քէֆիլլէրիյլէ պէրապէր Շէհիր էմանէթի մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի։

4 Նիսան, սէնէ 99 2—2

Օրման վէ մէաարին մէճլիսինտէն

Պուլկար-տաղը մատէնի հասըլաթընտան 53,799 եէնի տիրհէմ սիմին պէհէր տիրհէմի 30 բարատա, վէ 388 եէնի տիրհէմ ալթունուն տպախի պէհէր տիրհէմի 14 ղուրուշտա թաղիպի իւհտէսինտէ օլուպ, իշպու շէհրի նիսանընն 11 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն, զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն՝ եէվմի մէզբիւրտէ սաաթ 9 ա գատար տէբօզիթօ վէ եա միւթէպէր քէֆիլլէրիյլէ պէրապէր Օրման վէ մէաարին մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր։

5 Նիսան, սէնէ 99

ՂՈՒՆԵԷԹ-ԻԻԼ-ԼՈՒՂԱԹ

ԷՍԷՐԻ

ՄԷՀԷՄՄԷԴ Շիւքրի վէ Միքայէլ Աշճեան

Իշպու Ֆրանսըզճատան թիւրքճէ-եէ օլան մուհիմմ լուղաթ քիթապընընն 20նճը ճիւզի չըգմըշ օլուպ, իսթանպօլտա Է.քսէր քիթապճը տիւքքեանլարընտա, վէ Պէյօղլունտա, Գալաթա—սէրայ գարշըսընտա.քի թիւթիւնճիւ տիւքքեանընտա, վէ Տօղրու-եօլտա, 438 նիւմէրօլու բաբատա նամ քիթապճը տիւքքեանընտա վէ սայիր մահէլլէրտէ ֆիրուխթ օլունուր, վէ արզու իտէն, Իսթանպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ քիթապճը Առաքել աղանընն տիւքքեանընտա ապօնէ եաղրլըը։

Պէհէր ճիւզի 2 ղրուշ տուր

ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

ՇՐՋԱՆ Բ. ՀԱՏՈՐ Զ.

ՄԱՍՆ Ա.

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Տօգթ. Իւթիւճեան էֆէնտիին թէէլիֆքէրտէսի օլան իշ պու միւֆիտ ըչտաւլէնին ալթընճը ճիւզիւ տախի չըգմըշ օլուպ, ֆիյաթը մուգարրէրէսի իլէ հէր էրմէնի քիթապճը վէ զազէթա սաթրճըլարընտա պուլունուր։

ՃԷՆԱՊԸ ԱՇԳ

(SON ALTESSE L'AMOUR)

—

ՄԻՒԷԼԻԹ

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՐԷՆ

Իշպու միւէսսիր վէ ճալիպ հիքեաեէնին պէշինճի ճիլտի տախի թապ իտիլմիշ օլուպ, մաթպասմըզտա վէ զազէթա սաթան թիւթինճիւ տիւքքեանլարընտա, վէ պիլ խաստա Սթանպօլտա քէօբրիւ պաշընտա վագը սուճու Պօղոս աղանընն տիւքքեանընտա սաթըլմադտա տրր։

Ֆիյ 12 ղրուշ

ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ՀԱՆԴԷՍ ԱՄՍԵԱՑ

Հրատարակութիւն

ԱՄԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Տնօրինութեամբ

Յ. Յ. ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ

Ա. ՏԱՐԻ 1883 ՓԵՏՐՈՒԱՐ

—

Իշպու այլըք ըվալէնին մուէլլիֆինի թէպրիքլէ պէրապէր, տէվամընը վէ մուվաֆֆագիյէթինի թէմէննի իլէրիզ։

Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԻՄԱՍՏԱՍԻՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

ՏԵՏՐ Դ.

Արամեան տպագրութիւն

Հաւաքածոյս ամիսն անդամ մը կը հրատակոի տեարս առ տեարս։ Տասներկու տեարին (այսինքն տարեկան) բաժանորդագրումն է Պօղոսի համար 20 և դուռուայ համար 25 դահեկան, իսկ օտար երկրայ համար 6 ֆրանգ։ Բաժանորդագրութեան տեղին է մայրաքաղաքիս մէջ Արամեան Գրատունն՝ Յակոբեան խան, և Զմիւռնիոյ մէջ Աբէ-Եէան Մոմչայ խըմբագրատունն՝ ի Կիրիա խան։ Տեարս առ տեարս կը վաճառուի Պոլիս Չրաֆաճառ Պօղոս Աղայի, Գալաթիա՝ Վրոյրի, և Բերա Վայսի քով։

ԴԱՂՂԻԵՐԷՆ ԲԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԸՍՏ ՕԼԷՆՕՏՐՅԻ

Ա. Մ. ԴԱՐԱԳԱՇԵԱՆԷ

Մաթեւք Մէհրան Յ. Փափազեանի

—

Կեդրոնատեղին է գաւառական գրատուն Յ. Ս. Փափազեան, Ուղունչարշի թիւ 370։

Դին 15 արծ. դահեկան։

ԸՆԴԱՐՁԱԿ

ԹՈՒԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ

Ի Սիմոն Մէքայէլեանէ

Հատոր Ա.

Այս Ա. հատորը որ միայն 'ի լոյս ընծայուած է կը պարունակէ նախնական դպրոցաց թուաբանութեան պէտք եղած բոլոր մասերը և գործնական կեանց մէջ հարկ եղած բոլոր թուաբանական հաշիւները, դասագիրք մը ըլլալու բոլոր հանդամանքներն ունի թէ դիւրուսոյց եղանակաւը թէ տեսական հաստատութեանց բազմաղանութեամբը և թէ խնդրոց մասին ունեցած ճոխութեամբը և ամեն կարդի աղդայնոց օդտակար գիրք մը կրնայ ըլլալ։

Կը վաճառի ամէն Ազգային գրավաճառաց քով գին 12 ղրուշ։ Կեդրոնատեղին է Զաքմակճըլար փողոց թիւ 20 դրատունը։

Խթանպօլտա Մահմուտ-բաշատ.քի չարչը գարուտունտա խալճըլար խանը իթթիխալինտէ թօհաֆճը վէ քիթապճը տիւքքեանընտա Մէճմուայի Հավատիս զազէթասընընն սաթըլմադտա օլտուղու, վէ իսթէք իտէնլերին օրաեա միւրաճաաթ իյլէմէլերի իլան օլունուր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լոնտրա 18 ապրիլ

ինկիլիզ գոնսոլիտի	102-9/16
Էսհամը ումումի այրլըը	11-7/8
» » գարանտը	11-7/8
65 իսթիգրաղը	14-3/4
69 »	12-3/4
71 »	75-1/8
72 » (Պոնտիւ Թրէղօր)	24-1/4
73 »	11-3/4
Օսմանլը պանգասը	20-1/8
Ռուսիա իսթիգրաղը 1873	87-1/4
Մըսրը իսթիգր. պիրլէշմիշ	76-1/4
» իսթիեաղլը (չըմէնտը.)	96-
Տէվլէթի Ալիէնին 77 իսթիգ.	87-3/8
Տարիա սանիեէ	73-7/8
Մըսրըն Բօչիլտ իսթիգրաղը	97-3/4
Մաճարիսթան էսհամը	102-3/8
Դամպիօ Բարիզ	

—

Բարիզ 18 ապրիլ

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 3%	113-95
» » 5%	114-55
Էսհամը ումումիյէ այրլըը	12-10
» » գարանտը	12-07½
65 իսթիգրաղը	
69 »	65
73 »	59-
Ռումելի չըմէնտրֆ. թահվի.	57-37½
Օսմանլը պանգասը	757-50
Գրէտի Լիոնէ	557-50
Ռուս ֆոնտոսու 5% (1877)	93-
Ռուսիանըն չարդ իսթիդր.	
Իթալիա ֆոնտոսու	91-30
Մըսրը իսթիդ. պիրլէշմիշ	385-
Իսբանեա խարիճի իսթիդ.	64-3/8
Դամպիօ Լոնտրա իւզերինէ	25-23

Բարիզ (Պուլվար) 18 ապրիլ

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու 5%	112-82½
Էսհամը ումումիյէ	12-10

—

Վիէննա 18 ապրիլ

Լոնտրա իւզերինէ գամպիօ	119-85
Ռումելի տէմիր եօլ թահվի.	26-70

ԴԱՂԱԹԱ ՖՕՐՍԱԼԸ

Էս.Ու.(Գ.Բ.) ապրիլ 6 ագչէգբ.	13-8½
» » ապրիլ 7 սապահ աչ.	13-10
» » էն եիւքսէք	13-8
» » էն աշաղը	13-7
» » սաաթ 5 տէ	13-9
63 իսթիգ. (Մութաֆ) 6% ֆ.	79-
65 » (Մութաֆ) 6% ֆ.	74-
69 » (Բինար) 6% ֆ.	64-05
72 » (Պոն տիւ Թրէղօր)	22-75
73 » (Բինար) 6% ֆ.	59-
Ռումելի չըմէնտրֆէր	56-75

Բարօր ղուրուշ

Հէվալէսիդ	»	30-
Ադճէ ֆայիզի	%	9-

—

ԱԳՍԻՕՆԱՐ ՖԻՑԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6%	6-38
Մօսիէթէ ժէնէրալ	6%	5-3
Իսթանպոլ պանգասը		8-10
Մօսիէթէ Օթօման		4-1
Թրամվայ 5%	(Գ. Բ.)	330-
Լավրիօմ (մատէն)		170-

—

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը Լիրասը 100 ղուրուշտա	Ղշ. Փր.
Ինկիլիզ լիրասը	110-06
Ֆրանսըզ ալթունու	87-32
Բօլ	90-11
Գրիմից ալթունու	51-20
Պէյաղ մէճիտիյէ	108-9
Մէթալիք	101-30
Պէշլիք	103-25
Ալթըլըգ	103-20
Պաղըր	690-
Գարպոն գայիմէսի գաբիք	908-

—

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիւքսէք	970-
Էն աշաղը	970-
Սաաթ 5 տէ	980-

ԻՏԱԼԷՅԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իշպու 1883 սէնէսի Ապրիլ 1 ինճի ճումա կիւնիւնտէն իթիպարէն Իտալէի Մախսուսէ վաբօրլարընընն վագթը հարէքէթլէրի.

ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար կիւնլերինէ հարա	Ատալար կիւնլերինէ քէօբրիւ-նէ	
11 30	Պիյիւք Ատատան Հէյպէլի Պուրկազ Գընալը Գէնովբրիւ։	
12	Բէնտիքտէն Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի. Պուրկազ. Գընալը։	
8	Գարթալ, Պէյիւք ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։ (1)	

—

Բուլար կիւնլերի	Ատալար ճանիպնէրինէ քէօբրիւ-նէ	
2 30	Գընալը, Պուրկազ. Հէյպէլի։ Պ.Ատա Գարթալ (1)	
9 30	Գընալը., Պուրկազ, Հէյպէլի, Պէյիւք ատա, Գարթալ Բէնտիք։	
10 45	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պէյիւք ատա։	

—

Բուլար կիւնլերի	Ատալար ճանիպնէրինէ քէօբրիւ-նէ	
11 45	Բէնտիքտէն Գարթալ Պ. Ատա. Հէյպէլի. Պուրկազ Գընալը։	
8	Գարթալ Պէյիւք ատա Հէյպէլի. Պուրկազ. Գընալը։	

—

Բուլար կիւնլերի	Ատալար ճանիպնէրինէ քէօբրիւ-նէ	
2 30	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի. Պ. ատա Գարթալ, Բէնտիք։	
9 30	Գընալը Պուրկազ Հէյպէլի Պ. Ատա Գարթալ Բէնտիք։	

—

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իւլիւ Լէգիոնէրի էսքուատրանա գէնէ-ռալէ Լեօնէտ տէֆերէր

ՔԷՕԲՐԻՍՏԷՆ

1	55	Իզմիտ հարէքէթի իտէն գաթարա	Ն.2
10	55	Բէնտիեէ կիտէն	8

(1) Իշպու սէֆերլէր եալընըզ ճումա կիւնլէրի իճրա օլունաճագ տրր։

ՀԱՑՏԱՐ ԲԱՇԱՏԱՆ

2 55	Բէնտիքտէն կէլէն	Ն. 1 գաթ
11 10	Իզմիտտէն կէլէն	Ն. 5 գաթ

—

ԳԱՏԸ ՔԷՕՑ ԹԱՐԻԳԻ

Բուլար կիւնլերինէ հարա

Քէօբրիւ-նէն	Գարը վէյլէ-նէրէն	
12 45	12	45
1	1	
1 45	1	45
2 50	2	50
3 45	3	45
4 45	4	45
5 50	5	50
8 50	8	50
9 45	9	45
10 —	10	—
10 45	10	50
11 30	11	20
12	11	45

—

Բուլար կիւնլերի

Քէօբրիւ-նէն	Գարը վէյլէ-նէրէն	
1	—	1 —
2	—	2 —
3	—	3 —
4	—	4 —
5	—	5 —
6	—	6 —
8	—	8 —
9	—	9 —
10	—	10 —
11	—	11 —
12	—	11 45

—

Թէհլիքէտէն հազէր մլունմազ իչին տիւման օլտուղու զէման հէր վաբօր պուլունտուղու նօգթատա թէվազուք իսէճէկի կիպի, պօրա վէ ֆուրթունա միւնասիպէթի իլէ պու սէֆէրլէր իճրա օլունամազ իսկ, պու պապատ եօլճուլարըն պիր սէյլէմէյ հազրլարը օլամայաճագ տրր։

Քէօբրիւ վէ իսկէլէ մէմուրլարը այնէն պիլէթ ալըպ պիլէթ եէրինէ բարա ալմալարը քիւլիէն մէճմու տուր։ Միւթէճասրլարը պէր մուճիպի թալիմաթ շէհիրտէն մէսուլ տուր։ Պինանէն ալէյհ վաբօրա բաքիպ օլաճագ դէվլէթըն քէօբրիւտէն ազիմէթլէրինտէ պիլէթլէրինի իսկէլէտէն, վէ հինի ավէթլէրինտէ գատը գարիեէպի իսկէլէսինտէն մատտա, վաբօրլար տերուենինտէ պիլէթլէրինի ալմալարը միւսթերճա տրր։

Աբշամարը քէօբրիւտէն սաաթ 9 30 տէ Ատալարա, վէ սաաթ 11 30 վէ 12 տէ գատը քէօյիւնէ հարէքէթ իտէն վաբօրլարա ճիւրմի պէյիւք վէ եօլճուլարը իղամ իտէր տերէճէտէ օլան եիւք վէ էշեա գապուլ օլունմատեաճագ տրր։

ԷՃԶԱԽԱՆԷ-ԱԹԹԱՐԻԵԷ

Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ

Պուրնեա Նէլտրէրի ճէլէնէ վէ Բայիրտրի վէ Վալտրը եէրէր խոտրխանէլերէ տյուրէհտիրտրի-

—

Իսթանպօլտա Եէնի ճամի հավլիսինտէ Ն. 27

—

Կէրէք բայիթախթա վէ կէրէք վիլաեաթտա պուլունան բէք չօգ միւշթերիլէրիմին հագդը աճիզլիտ տայիմա արթմագտա օլան էմնիյէեթինի սաիհէ չըգարմագ իւզրէ, քէնտիլերինէ թէսհիլթը միւքէմմէլէյի թէէմին խոտպիլէճէք սուրէթտէ պու քէրրէ միւնասէպաթմէ թէվսի իթմիշ օլտուղումու, բաղպէթլու էհալիեէ իլան իթմէքլէ քէսպի ֆախր էյլէրիմ։

Մաղազատա մէվճուտ օլան քեաֆֆէյի էմթաաեը պէրթաֆսիզ թաատտ իթմէքսիզին, չու գատարը պէեանլէ իքթիֆա էյլէրիմ.քի, նէզտատ իթմէքսիզին մամուլաթը քիմեէվիեէ վէ իսբէյարիեէ, մէչրուպաթ, վէ սայիրէ, հէր նէվի ալէաթը ճէրրահիեէ վէ ֆօթօկրաֆիեէ, (մատէնտէն, ճամտան, պիլլօրտան վէ գօմէլասթիքտէն) էտէվաթ վէ տիկեր մէվատտ վէ սայիրէ պուլունտուղու կիպի, մատէն սուլարը տախի մէվճուտ տրր։ Պունլարտան մատտա, թօբտան վէ բէրաքէնտէ էն ալէա մօրինա պալրդ եաղը վէ էն նէֆիս գօգուլու մատտէլէր պուլունուր։

Իշպու քեաֆֆէյի էմթաա՝ թէքմիլ էյլէրանը էն մէշհուր մալլէրի օլուպ, ֆիեաթլարը տախի դաեէթ էհվէն տիր։

Պունտան գաթինազար միւհթերէմ միւշթերիլէրիմ, պալէատէ պէեան օլունան էմթաանընն էն ալէա ճինստէն օլտուղունու թագտիր պէեան օլունան էմթաանընն էն ալէա ճինստէն օլտուղունու թագտիր իթմիշ օլտուգլարը կիպի, ըէչէթարընն թէրթիպինտէ քի սիւրաթ վէ տօղրուլուղու տախի անլամըշ պուլունտուգլարը ճիհէթլէ, քէնտիլերինէ միւրաճաաթ իթմէքլէ միֆթէխիր օլտուղում խալգըն էճթիյեթինէ մաղհար օլապիլմէ.քլիկիմէ, խուսուսը մէզպուր իմիտապախ պիր սէպէպ տիմէ.ք տիր։

Հէր կիւն միւհթաճ օլանլարա պագմագ իւզրէ, զաեէթ թէճրիւպէ.քեար օլան բէ.ք չօգ աթրպպա էճզախանէմէ մէնսուպ պուլունմագտա տրրլար։

Տօգթօր ժան թէօտորիտէս, քէլէվվել, հէր կիւն սաաթ 4տէն 9ա գատար էճզախանէմտէ պուլունուր, վէ ճիւմաա կիւնլէրի սապահտան գատար էճզախանէմտէ խասթալարա պագար։ ադչամա գատար մէճճանէն խասթալարա պագար։

Բայիթախթըն չու եա պու թապիպին իղամէթինին մահէլլի հագդընտա, իշպու էճզախանէտէն մալիմաթ ալընը։

Իտարէխանէմիզտէ հէր մէմալիք իչին սիրարըշար գապուլ օլունուր։

Ց. ԹՕԼԱՑԵԱՆ